

redil prvo orodje. Delal je naprej in našel je bron; za bronom je našel železo in naredil je boljše orodje. Tako se je človek spopolnjeval današnjega dne. (Konec prih.)

Socialno zavarovanje.

Na torkovi seji pododseka je bila na razpravi tretja glavna točka socialnega zavarovanja: starostno in invalidno zavarovanje.

Sodrug Widholz in Smitka sta predlagala k § 124 določbe o preskrbljevanju vdov in podporah sirotam, vsaj v toliki meri, kakor določa zavarovalni zakon v Nemčiji. Za delo nezmožne vdove in sirote bi morale biti predvsem skrb novega zakona. Zastopnik vlade, sekcijski šef Wolf, odgovarja, da je vlada popolnoma pripravljena, da so vdove in sirote potrebne oskrbe, ali iz organizatoričnih in finančnih vzrokov je izvedba oskrbe sedaj nemogoča. Vdova dobi le odpravino po določbah zakona, a to smatra vlada le za začasno rešitev, v teku časa se bo določba izpopolnila. Po izjavi vladnega zastopnika se je razvila daljša debata, nakar je odsek odklonil predlog Widholza in Smitke in sprejel vladni načrt.

Pri § 125 stavita sodruga Widholz in Smitka predlog za prehodna določila. Widholz utemeljuje predlog in naglašava izredno važnost prehodnih določil, ker brez teh je vsa predloga za sedanjo generacijo brezpomenbna. Sekcijski šef Wolf izjavi v imenu vlade, da mora odkloniti prehodne določbe, ker so v gnetnem oziru naravnost neizvedljive. Poročevalec Licht predlaga, da naj se prehodne določbe priklopijo kakemu drugemu paragrafu in da naj Widholz in Smitka umakneta predlog. Odsek sprejme Lichtov predlog.

Paragrafa 127 in 128 sta bila sprejeta z nebitvenimi spremembami. Naslednji paragraf se sprejme po vladni predlogi. K § 130 predlaga poljski poslanec prof Lasocki, da naj se ne odmeri državni prispevek na podlagi letnega prispevka, temveč naj se določi za vse slučaje z 90 K. Predlog utemeljuje Lasocki s tem, da veljajo za Galicijo izjemne določbe. Ker v Galiciji ne bo izvedeno zavarovanje, državi ne bo treba prispevati in upa, da dobi Galicija za to povračilo, ki se lažje preračuna na podlagi fiksnega prispevka. Kraoichwill predlaga, da stopi pravica do rente šele pri dohodkih 2400 K, ne že pri dohodkih 1200 K. Oba predloga sta bila odklonjena.

Paragrafi 131 do všteteja 142 je sprejel pododsek z nebitvenimi spremembami, paragrafe 143 do 151 pa nespremenjene po vladni predlogi. Paragrafe 152 do 157 je sprejel pododsek z dodatnim predlogom sodrugov Smitke in Widholza. Predlog Smitka-Widholz zabranjuje dvojni prispevek, če kdo ne odjavi zavarovanja.

K § 158 sta predlagala Smitka in Widholz, da se zniža doba za vplačevanje spremenjenih prispevkov od 12 na 10 let, dalje sta hotela načelno določiti, da morajo zavarovalne stroške nesamostojno in samostojno pridobivajoči sami plačevati in da se upravljajo statistična opazovanja obeh skupin ločeno. Po dolgi debati je sprejel pododsek naslednji posredovalni predlog: »Statistična opazovanja nesamostojnih in pridobivajočih se ločijo. Pri zavarovanju obeh skupin je gledati na to, da ne bo ena skupina za drugo plačevala prispevkov.«

Paragrafe do 170 sprejme pododsek nespremenjene. Pri paragrafu 171 se je vnela živahna debata, a je bil končno sprejet paragraf po vladni predlogi. Pri § 172 sta predlagala Smitka in Widholz: v predstojništvu invalidnega zavoda mora biti enako število podjetnikov, delavcev in oseb, ki jih imenujejo oblasti. Vlada in meščanski zastopniki so se izrekli proti predlogu, in pri glasovanju je bil predlog odklonjen z večino meščanskih glasov. Paragrafi 173 do 178 se sprejmejo s majhnimi spremembami. Pri § 183 sprejme odsek predlog Smitka-Widholz, da obvelja pri rentni komisiji sklep večine glasov, ni pa treba soglasnega sklepa. Naslednji paragrafi do 198 se sprejmejo z nekaterimi spremembami, ki sta jih predlagala večinoma Smitka in Widholz. Pri § 199 se zviša odstotna mera premoženja rentnega zavoda, ki se sme porabiti za občno koristne namene od 30 na 40 odstotkov. Zadnji paragraf se sprejme nespremenjen.

V četrtek je pričel pododsek posvetovanje o petem glavnem delu: Državno nadzorstvo in razsodbe o preprih.

Ljubljana in Kranjsko.

Volitve v delavsko zavarovalnico proti nezgodam v Trstu, so razpisane na petek 20. decembra t. l. Pravico do glasovanja imajo sledeče tri skupine:

1. Skupina: Železnice, skladiščne in prevaževalne tvrdke;

2. skupina: Montanistične obrti (rudokopi), livarne (plavži), kovinarske obrti, strojarne, tovarne raznih aparatov itd.

6. Skupina: Papirnice in obdelovalnice kož, lesne obrti, kmečke in gozdarske obrti, mlinci.

Ravnateljstvo zavarovalnice je že razposlalo glasovnice podjetnikom, ki letos volijo. Vsaka izmed imenovanih skupin izvoli — delodajalci zase, in delavci zase — po enega odbornika in enega namestnika. Zaupnike opozarjamo, da je delodajalec dolžan izročiti zaupniku glasovnico, ki potem vpiše imena voljenih kandidatov kakor tudi svoje ime. Vsak drugačen popis glasovnice je neveljaven. Zato prosimo vse zaupnike, da naj strogo pazijo na to, da podjetniki ali njih namestniki ne izvrše kakšnih nepravilnosti. Volitve za delavsko zavarovalnico so za delavstvo precej važne, zato je povsem naravno, da delajmo z vso silo na to, da pridejo v zavarovalnico res delavski zastopniki. Nikaikor ne smemo dopuščati, da bi se grel v temu zavodu meščanski, toraj delavstvu nasprotni zastopniki. Pri teh volitvah ni v nevarnosti, kakor nam hočejo natveziti meščanski listi, nobena narodnost, temveč v nevarno-

sti je, in to naglašamo, delavska pravica, ki prav tukaj pride do najjasnejšega izraza.

Opozarjamo, da slovenski meščanski listi tudi letos med vrsticami agitirajo zato, da naj podjetniki delavstvo oslepajo. Kar so delali podjetniki dvakrat pri volitvah že, to kliče naravnost po državnem pravdniku. Podjetniki naj volijo svoje kandidate, to nas ne briga nič, toda odkloni si prepovedujemo, da bi tudi letos kradli delavske glasovnice.

Vsled tega pozivljamo dotično delavstvo, da poskrbi za častno zmago delavstva. Vsa pojasnila glede teh volitev dobijo delavci v strokovnem tajništvu v Selenburgovi ul. 6. II. in v Trstu pri strokovni komisiji Via Madonnina 15..

Kandidat za volitev v zavarovalnico proti nezgodam, razglasimo v najkrajšem času, zaupnike pa pozivljamo, da si preskrbe od podjetnikov glasovnice. Več v ponedeljek.

Glavna posojilnica. »Zarja« je že večkrat opozarjala na nesrečne žrtve »Glavne« in to po pravici. Nedorodne žrtve so člani in vlagatelji. Krivcev je malo, a še od teh ni ničesar dobiti, ker ničesar nimajo. Tudi od države in dežele ne moremo pričakovati pomoči. Posebno revnejši vlagatelji in tisti, ki so vse volje prihranili zaupali »Glavni«, težko pričakujejo denarja. Ko pride do delitve, se bode pač moralo z vsemi enakost postopati, ker velja zakon za vse enako. Gotovo bi bilo vsem ustreženo, ako bi se jim vsaj nekaj plačalo na račun. Čujemo izgovore, da se denar težko izterjuje in da se mora posebno pri sedanjih splošnih denarnih krizah večkrat nehoti čakati, ako se neče prodajati posestev dolžnikov za slepe cene. Poleg tega so pri takih velikih polomih običajne vse mogoče in nemogoče pravde, ki zmanjšujejo še to, kar je ostalo. Sporno vprašanje članstva pri »Glavni« se je že v vseh treh instancah tako premelelo, da se lahko trdi, da je to vprašanje definitivno rešeno. Mi ne zamerimo članom, ako se hočejo za vsako ceno iznebiti velike odgovornosti, a zamerimo tistim, ki jih napačno poučujejo ter v taki veliki nesreči izkoriščajo nevednost in lahkovernost. Čas je že, da pravdarske kovačnice nekoliko odjenajo. Vsaj sodišče naj bi se upiralo zavlačevanju in proti temu, da se za drag denar mlati prazna slama. Člani in vlagatelji naj se spriznijo z dejstvom, da brez obojestranskih žrtv ne pojde ter naj uvažujejo dejanski položaj in se približajo v svrhu, da se doseže poravnava, ki bi po možnosti ublažila položaj obeh strank, članov in vlagateljev. — Prizadeti.

V Sp. Šiško! V ponedeljek zvečer vrši »Konsumno društvo za Ljubljano in okolico« za okrožje Spodnja Šiška redno letno člansko zborovanje, na katerem se članom predloži bilanca in letno poročilo. Želeti je, da bi bila na tem zborovanju kar najštevilnejša udeležba!

V Ljubljano — Kolodvorski okraj. »Konsumno društvo za Ljubljano in okolico« sklicuje za danes (v soboto) zvečer v gostilno Novakovič. Sodna ulica 4, redno zborovanje vseh onih svojih članov, ki kupujejo svoje članske potrebščine v prodajalni Sodna ulica 4. Člani, udeležite se v obilnem številu tega sestanka!

V Moste, Udmat in Zeleno jama. Člansko zborovanje vseh članov »Konsumnega društva za Ljubljano in okolico«, ki kupujejo v prodajalni Udmat, Bohoričeva ulica, bo v torek zvečer pri Pavšku na Martinovi cesti. Želi se obilne udeležbe.

Prav po — Avstrijsko. Iz Logatca v Idrijo je dobrih 6 ur hoda. Pošta je vozila potnike ob lepem vremenu po 4 ure, ob grdem 6 — da celo 8 ur od postaje Logatec v Idrijo. Zveza z Idrijo je bila dolgo časa zelo neprilicna; v Idrijo potovati, je pač bilo precej pogumno dejanje. Idrijskanje so se potegovali potom dežele, potom države za kako prometno zvezo. No, vse je bilo zaman, kajti v Avstriji se ne brigajo veliko za promet in občila, ki bi služila trgovini in obrti ter seve — občinstvu. Končno je idrijski trgovec Lapajec omislil dvoje avtomobilov, za njim še logaški spediter Sichel enega — tako, da prevažajo sedaj 3 avtomobili potnike iz Logatca v Idrijo in obratno. Potnik iz Ljubljane pride sedaj v Idrijo v dobrih 3 urah. Pismo, ki ga pošlješ po pošti pride pa v Idrijo v roke adresu: če je oddano v Ljubljani danes dopoldne, še-le jutri dopoldne — tedaj 24 ur!! Razume se, da c. kr. pošta vozi jo še vedno stara kljuseta —; da bi si c. kr. pošta omislila avtomobil, ali pa da bi oddala prevažanje c. kr. pošte avtomobilnim podjetnikom — no, potem bi ne bili v Avstriji! C. kr. poštna direkcija mora priti s koristnim in dobrim — sto let za drugimi. Kedar bo v tem pogledu drugače? Zbudite se, merodajni gospodje!

Iz gledališke pisarne. Danes v šoboto (par-predstava) se prvič ponovi Verdijeva velika italijanska opera »La Traviata«. — Jutri v nedeljo popoldan velika tujska predstava (izven abonementa, za lože nepar). Poje se Verdijeva opera »La Traviata«. Uprizoritev Wagnerjevega »Večnega mornarja« je za sedaj nemogoča, ker je primadonna gđc. Orlova na glasilkah tako zelo obolela, da nekaj časa ne sme nastopiti, tenorist g. Blas pa je zdržan. V nedeljo zvečer velika nedeljska predstava. Uprizori se (nepar-predstava) prvič na našem odru »Baskervilski pes«, zelo uspešna dramatičnejša enega izmed Conan Doylevih najzanimivejših detektivskih romanov. Bistroumni Sherlock Holmes, detektiv, ki mu ni para, zasleduje s hladnokrvno preudarnostjo in presenetljivo kombinacijo skrivnost pošastnega psa, ki preži na pustem močvirju in streže Baskervilcem po življenje. Drama, polna napetih prizorov, drži gledalca neprestano v radovednem pričakovanju; imela je povsod največje uspehe, sprejeta je bila z burnim navdušenjem in upati je, da ustreže tudi pri nas potrebi občinstva po najprijetnejši zabavi.

Inženir Exner obsojen. Kakor smo že poročali, se je v sredo vršila pred tukajšnjim deželnim sodiščem zanimiva obravnava proti vlomilcu pri Čvančari in pri Bonaču v Selen-

burgovi ulici v Ljubljani. Oba vloma sta bila skrajno predrzna, izvršena z vso rafiniranostjo v centru mesta, takorekoč pred nosom policijskih straž. V obeh slučajih so vlomilci čutili, v obeh slučajih so obsedli in oblegli stražniki sosedni hiši, toda zaman so čakali, čutil jih je tudi vlomilec in se previdno splazil, preskočil več dvoriščnih zidov končno v klet neke hiše v Bethovnovi ulici, od koder je pobežnil. Dolgo so ugibali, kdo bi bil vlomilec, vpregli so v zasledovanje tudi ljubljanskega policijskega psa »Hekso« toda vse je bilo zaman, in da se ni vlomilec sam izdal vsled neprevidnosti, bi se morda še danes smejal ljubljanski policiji. Bilo je pri Bonaču. Vlomilec je bil v prostorih trgovine in čuvaj društva za zaklepanje večnih vrat in nočno stražo je dobil ob priliki obhoda v hiši samj na hodniku pelerinu in v neki zavoj, ki jih rabijo v trgovinah, zavito vlomilno orodje. Stražnik je moral naprej, obvestil pa je o tem mestnega stražnika, češ da je brzkone v trgovini vlomilec. Policija je hišo zadržala, toda zaman, tat je ušel po že preje označeni poti. Na ovitku, ki so ga našli v Bonačevi hiši so bile razne številke in vsled opozoritve Fr. Bonača ml., tovarnarja v Ljubljani so začeli iskati trgovino, ki je izdala tat zavitek. Pri Hamanu je bil zavitek izdan in sicer za opravno perilo inž. Exnerja. Moža so aretirali, uvedli pri njem hišno preiskavo, in krivda je bila dognana, zagonetne vlome je pojasnil false inženir sam, ki je vse priznal. Mož je še mlad, komaj polnoleten, je dovršil realko, opustil vsled boleznij nadaljne študije in stopil v službo trvdke za poljedelske stroje Havlik v Pragi. Kot provizijski zastopnik te trvdke je prišel v Ljubljano, kjer se je etabliral kot inženir Exner. Tehnična prodajna pisarna za kmetijske, trgovine in obrt, zaloga avtomobilov itd. Mož je jako družaben, inteligent in prikupljiv in si je znal pridobiti zaupanje v Ljubljani. Bil je tudi vnet in dober športman. Vse je bilo lepo in dobro, samo denarja mu je manjkalo in to ga je dovelo do predrznih vlovov. S svojimi vlemi in tatvinami, ki so povzročile v mestu veliko zanimanja in mnogo govoric, mož sicer ni veliko oškodoval trgovce. Polomil je nekaj v trgovinah, odnesel nekaj blaga, katerega so trgovci večinoma dobili nazaj in ukradel nekaj denarja, katerega je mož seveda porabil. Exner prizna vse, in prav, da ga je dovela do teh nepremišljenih činov lahkomišelnost in stremelje, da ostane v Ljubljani na istem družabnem stališču, ki ga je dosegel. Senat, kateremu je predsedoval Vederjak ga je na predlog državnega pravdnika dr. Pajnič priznal krivim hudodelstva vloma in tatvine in ga obsodil na 7 mesecev težke ječe. Od kazni se mu odračuni 53dnevni preiskovalni zapor.

Aretirani cigani. V sredo zvečer sta dva cigana, ki sta imela seboj kot tovarišico tudi ciganko obiskala več zlatarjev. Med tem ko je šel eden v trgovino s ciganko, je ostal drugi zunaj. Cigan je v trgovini zahteval prstanov, ciganka je pa pri kupovanju na umeten način spustila prstane ciganu v žep, katere je potem nesel drugemu nazaj. Ko so pa v neki trgovini zapazili tatvino prstana, je cigan skočil iz trgovine in prišedši nazaj zahteval naj se ciganko preišče. Policijski stražnik, ki je cigane zasledoval jih je na Mestnem trgu ustabil. Eden cigan se je takoj podal v beg a je bil Pred škojloj vjet in odveden v zapor. Med potjo je vrgel proč štiri prstane, ki so jih pasanti pobrali in oddali policiji. Aretirani cigani so 38letni Bogoljub Sejen, rodom iz St. Martina pri Beljaku, Daniel Jungwirt in njegova sestra Katarina, doma tudi iz Koroškega. Policija je tatinsko trojico oddala sodišču.

Preprečena nakana. V četrtek je dobila tukajšnja policija od orožništva iz Trebnjega brzojavko, da je napravil Fran Verce iz Korita, občina Dobričice, neko goljufo ter da se hoče odpeljati v Ameriko. Ko se je pripeljal na južni kolodvor, ga je nadstražnik Jakob Kržan odvedel v zapor.

S trebamom za kruhom. V četrtek se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 35 Hrvatov in 2 Slovence, nazaj je prišlo pa 160 Bolgarov, 30 Hrvatov in 20 Slovencev. Iz Ogrske se je povrnilo domov 350 Italijanov.

Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske. Od 10. do 16. t. m. je bilo 18 novorojenčev, 5 mrtvorojenčev, 11 jih je umrlo, med temi 4 domačini in 7 tujecev, za jetiko 1, za različnimi boleznimi 10. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli in sicer 2 za škrlatico, 2 za tifuzom.

Izgubljeno in najdeno. Del. Iv. Jevnikarjeva je izgubila srebrno žensko uro. — Gđc. Frida Schüllerjeva baržunasto, z zlatom tkano ročno torbico z manjšo vsoto denarja. — Postrešček Ivan Smrekar je našel zavitek blaga. — Delavec Fran Novak je našel denarnico z manjšo vsoto denarja.

Kinematografi »Ideal«. Spored za soboto 23., nedeljo 24. in ponedeljek 25. novembra t. l. 1. Lovci na konjih ob prehodih čez reko. (Naravni posnetek.) — 2. Dekletova zvijača. (Ameriška burka.) — 3. Ženski krmar. (Ameriška športna drama. Napetost zbujujoče dejanje z velezanimivim miljejem in izbornim predvajanjem.) — 4. Lepi sadovi. (Krasna kolorirana veseloigra.) — 5. Avtentična vojna poročila z Balkana vsebujejo sledeče velezanimive prizore: Kralj Nikola Črnogorski na bojišču pri Skadru. Transport ranjenih Črnogorcev. Pogovor kralja z ženami, ki prinašajo jed in municijo na bojno polje. — 6. Cirkuska grofica. (Kinematografska drama od Feliksa Dörmanna. Senzacijska učinkovitost v 3 dejanjih.) — 7. Ženitev po telefonu. (Velekomično.) — Od ponedeljka do petka: »Pot do uspeha«. Velezanimiv film za trgovce in za one, ki hočejo postati trgovci! Poučiljivo za mlade in stare.

Prekrasno posteljno perje je to», vzkliekne vsaka gospodinja kadar dospe pošiljatev renomirane razpošiljalnice posteljne perja S. Benisch v Dešenicah, Češko. Ako izbornega blaga te firme še ne poznate, zahtevajte takoj vzorec in cenovnik, ki se vam dopošlje brezplačno. Tudi Vi boste presenečeni.

Nujno potrebno je, da se ranjenja obvaruje pred infekcijo. Zanesljivo antiseptično obvezilno sredstvo, ki je tudi bolečine lajšajoče, prisad odvrtačoče in zdravljenje pospešujoče, je Praško domače mazilo iz lekarne B. Fragner v Pragi. (Glej inserat.)

Stajersko.

Hrastnik. V nedeljo 24. novembra prireditelj organizirano delavstvo v Hrastniku veliko plesno veselico v novo urejenih gostilniških prostorih konzumnega društva rudarjev. Začetek ob 4. popoldne. Vstopnina 30 vinarjev za osebo. Pri veselici igra rudarska godba.

Goriško.

Iz Bilj. V Biljah je umrl po dolgi boleznii zvesti sodrug Weinberger, ki je zapustil bolno vdovo in štiri nedorasle otročice. Uboga žena je šla k našemu županu in ga prosila za majhno podporo. Župan se je zadržal nanjo in jej rekel, da če bi bila prišla na dan smrti svojega moža, bi jej dal 12 K(!) podpore, kar je popolnoma dovolj za pogreb človeka, kakršen je bil njen mož. Ko ga je uboga revica še nadalje prosila, je ponovno zavpil nanjo, da ne dobi nič in naj gleda, da se hitro spravi iz Bilj. Dalje ji je dejal, da je pravkar pisal županstvu v Meranu, naj jo hitro pripravi kam, če tudi na sneg. Gospod župan! Mar se tako ravna z zapuščenjo vdovo in bednimi sirotami? Lepa olika za bivšega deželnega poslanca. Seveda vsakdo nima polnih vreč denarja kakor vi in ki mislite, da smete zaradi tega tako kruto postopati z reveži. Lepšo obnašanje od vas ima zadnji biljski delavec in za vso občino je sramotno, da ji načeljuje župan, s tako sirovimi manirami. No, povemo vam, da smo do gra siti vašega paševanja in da bo prišla ura obračuna z vami. Delavci v biljski občini, pokažite, da ne marate več tega tirana, posvetite mu tako, kakor zaslužiti!

Trst.

Tovarna. Etbin Kristanova socialna igra v 4. dejanjih, se pripravlja za veliko skrbnostjo v našem »Ljudskem odru« za predstavo, ki se vrši na nedeljo dne 8. decembra ob 7. uri in pol zvečer v veliki dvorani Delavskega doma (ulica Madonnina 15.). Predstava obeta biti nekaj posebnega v kulturnem stremljenju tržaških slovenskih sodrugov. Slovensko gledališče v Narodnem domu je za slovenskega delavca iz raznih vzrokov zaprto; nadomestek dobe naši sodruzi v »Ljudskem odru«, ki bo priredil v zvezi s svojim pevskim in dramatičnim odsekom kar največ predstav v teku letošnje sezone. Začetek se je storil s socialno igro »Tovarna«, ki bo nudila tako po vsebini kakor obliki udeležnikom izreden umetniški užitek. Vsebinsko igre smo že obrazložili v »Zarji« od 9. t. m. Igra ima 4. dejanja in bo trajala približno tri ure. Scenerija se menja trikrat. Prvo dejanje se vrši na dvorišču pred tovarno in gospodarjevo hišo, drugo in tretje dejanje se godi v tovarniški pisarni in četrto dejanje zunaj na vasi pred delavčevo hišo in gostilno. Prizori so vzeti iz modernega delavskega življenja in so polni pretresujočih, čisto realističnih momentov. Zato bo ta igra toliko bolj pristopna in razumljiva za delavsko ljudstvo. Predstava se skrbno študira. V posameznih vlogah nastopa 15 igralcev, v skupnih nastopih (kakor v delavskih bojih, štrajkih itd.) pa bomo videli na odru okoli 50 ljudi. Zanimanje za igro med sodruzi je veliko; velika dvorana bo na dan predstave gotovo premajhna.

Ljudski oder je določil za predstavo »Tovarne« najnižjo vstopnino, ki je v danih razmerah mogoča; v predprodaji 60 vinarjev, zvečer pri blagajni pa 80 vinarjev. Sodrugi naj si torej v lastnem interesu priskrbe že v naprej vstopnice. Z vstopnino vred je plačan tudi sedež. Otroci do 6. leta v spremstvu staršev, ki ne zasedejo posebnega sedeža, so prosti vstopnine. Prosimo starše, da se drže strogo tega pravila, ker bo sedežev itak premalo. Isti, ki reflektirajo torej na lepe komodne sedeže, naj se požurijo, da pridejo pravočasno. Kdor prejel pride, dobi tudi boljši sedež. »Ljudski oder« kot strogo demokratično in delavsko društvo ne pozna razlike pri vstopnini. Z enotno in nizko vstopnino je pa hotel tudi najrevnejšemu delavcu omogočiti udeležbo in sedež pri predstavi. Med odmori svira glasovir, po predstavi pa je domača zabava v veliki in mali dvorani delavskega doma. Na razpolago bo garderoba in med odmori igre buffet. Udeležnikom se priporoča, da se vrnejo ob klicu zvonca takoj v dvorano, da se ne bo motilo predstave. Kajenje je med predstavo seveda prepovedano. Opozarja se, da se dobe vstopnice v predprodaji pri sodrugu Vavpotiču v Del. domu, v Kavarni Union, pri odbornikih »Ljudskega odra« in mnogih drugih zaupnikih in zaupnicah in da se predprodaja vstopnic zaradi obračuna zaključuje že dva dni pred predstavo. Odbor.

Tečaj stenografije prične v torek zvečer dne 26. t. m. v »Ljudskem odru«. Sodrugom priporočamo točno udeležitev tečaja.

Tečaj nemščine otvoril »Ljudski oder« v petek dne 26. t. m. Oni sodruzi, ki želijo udeležiti se teh tečajev in ki se niso že prijavili, naj se zglase te dni pri tajniku »Ljudskega odra«, sodrugu Golouhu. S pričetkom teh dveh tečajev, poleg tečajev slovensčine in italijanščine, ki se že vršijo, imamo torej v »Ljudskem odru« štiri tečaje ob enem. Naloga gotovo ni lahka in našemu »Ljudskemu odru« stane prireditve takih tečajev veliko truda in prizadevanja. Nadejamo se, da bodo sodruzi z udeležbo tečajev in z večjo večjim pristopom k našemu edinemu kulturnemu središču bogato plačali naš trud. Naj omenimo ob enem, da se bo ta tečaj nemščine vršil po onem sistemu, ki se je po rezultatih dosedanjih tečajev izkazal najboljši. Pri tem tečaju se ne bomo držali strogo Berlitzovega sistema, marveč se bo vršil poduk po onem nači-

Cementne cevi
v vseh merah,
barvaste plošče
itd.

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Komp. Ljubljana

Pisarna, delavnica in skladišče na Tržaški cesti. — Telefon šte. 296.

Stopnjice, bal-
koni, spome-
niki, stavbni
okrasni itd.

nu, ki ga dosejanje skušnje priporočajo. Tudi temu tečaju je zagotovljen najpopolnejši uspeh. — »Ljudski oder«, ki se je nadel nalogo postati univerza tržaškega slovenskega delavstva, se približuje, kakor je razvideti iz vsega dosejana delovanja, vedno bolj svojemu cilju. Dolžnost delavstva je, podpirati plemenito stremjenje našega društva.

— **Politični odbor** Jugoslovanske socialno demokratične stranke ima v ponedeljek 25. t. m. ob pol 9. zvečer izredno važno sejo. Nihče naj ne manjka.

— **Danes zvečer** se vrši drugo predavanje sodruga Milosta o **Pariški komun.** Delavci in prijatelji izobrazbe naj posetijo predavanje v velikem številu.

— **Narodni ali razredni boj?** (Brošura sodr. dr. Bauerja — 16 strani, — 6 vin. posamezni komad. Izdalo železničarsko tajništvo v Trstu.) Vsem sodrugom priporočamo, da pridno sežejo po lepem, poljudnem in zanimivem spisu.

— **Izjava.** Podpisani člani pripravljalnega odbora »Cava romacca«, registrirana zadruga z omejenim poročtvom v Nabrežini, izjavljajo, da odgovarjajo solidarno za vse obveznosti iz dejstva ustanovitve imenovanega zadruge. Pozivljajo se toraj vsi, kateri imajo proti navedeni zadruzi še kakoršnekoli zahteve, da se zgledajo pri sodrugu Ivančan Albinu, strokovnemu tajniku v Nabrežini, napovedo točno znesek in naslov ter predložijo dotične pristopnine ali potrebne izkaze najdalje do 1. januarja 1913. Po preteku te dobe se določijo dotična svota v druge namene. — V Nabrežini, 20. novembra 1912. — Za pripravljalni odbor: Čerņava Gašper, Franceskin Josip, Kopač Josip, Mora Josip, Stofa Avgust, Josip Marica, Ivan Pertot, Temporini Aleksander, Frandolč Anton.

Zadnje vesti.

Vojna na Balkanu.

NA ČATALDŽINSKI ČRTI.

Carigrad, 22. novembra. Ker so se pogajanja za premirje razbila, so se danes zopet pričeli boji na čataldžinski črti. Ves dan je bilo slišati močno grmenje topov.

Carigrad, 22. novembra. O situaciji na čataldžinski črti poročajo od predvečerašnjega dne: Bolgari so zelo utrjeni, Turki imajo izvrstno stališče. Med turškimi četami vlada red, prehranitev se izvršuje redno, kolera pojenjuje. — V smeri od derkoškega jezera je bilo včeraj slišati ves dan grmenje topov. Bolgari so hoteli predreti turške vrste, a ogenj s turških bojnih ladij jih je pregnal. Na vsej črti se bijejo prav resno.

OPERACIJE TURŠKEGA BRODOVJA.

Carigrad, 23. novembra. 19. t. m. ob 9. zvečer je bila v okolici Kalikratije bitka med lovci in pehoto. Ob tričetrt na 11. je bil sovražnik, ki je napravil okope za lovcu, odbit. Noč je bila mirna. 20. t. m. ob 1. popoldne je bombardirala oklopna križarka »Hejreddin Barbarossa« okolico Arnavtkvoja in oddala tudi štiri granate na sovražno pehoto, ki se je umaknila na Paspurgas. Vsak strel je zadel. Križarka »Hamidie« so prepeljali v admiralsko pristanišče; poškodbe, ki mu jih je prizadajala bolgarska topodovka, niso znatne. Topodovka »Berli Satvet« je odposlana v Varno. Boj med križarko »Hamidie« in bolgarskimi topodovkami se je vršil petindvajset milj od Karaburnu, jugovzhodno od Derkosa.

IZKRCANJE SVÉŽIH TURŠKIH ČET.

Carigrad, 23. novembra. V Izmid je dospela kurdska in hamidijska kavalerija. Prepeljali so jo že z ladjami na nasprotno obalo marmarskega morja in jo izkrcali. V Izmed so dospeli tudi še druge anatolske in sirijske čete, katere bodo prepeljali na evropsko obalo v svrhu ojačenja čataldžinskih čet.

VELIKA BITKA PRED ODRINOM?

Belgrad, 23. novembra. Pred Odrinom se je baje pričela velika bitka, ki se je udeležujejo vse srbske in bolgarske čete.

KOLERA MED BOLGARSKO ARMADO.

Berlin, 23. novembra. »Tageblatt« poroča iz Sofije: Na čataldžinski črti se širi kolera tudi že med bolgarsko armado, čeprav tega še oficijalno ne priznavajo. Prehranitev bolgarske armade postaja nezadostna.

NORADUNGHIAN O MIROVNIH POGOJIH.

Dunaj, 23. novembra. Poročevalec »Jugoslovanske korespondence« v Carigradu je imel razgovor z Narodunghianom, ki je izjavil, da je Turčija pripravljena končati vojno, če balkanske države nekoliko odnehajo od svojih zahtev. Predaja Skadra je izključena, prav tako izpraznitev čataldžinskih postojank. Naše vo-

jaško stališče je izborno, ker dobivamo vedno nove čete iz Male Azije. Kolera pojenjuje. Vojaški odpor Turčije še ni zlomljen.

MIROVNA POGAJANJA?

Sofija, 23. novembra. V vasi ob čataldžinski črti se pogajajo pooblaščenca porte z pooblaščenca zveznih balkanskih držav. Bolgarija ima pooblastila Srbije, Grške in Črne Gore. Vse dosejane razprave so strogo tajne.

Carigrad, 23. novembra. »Sabah« piše: Pred vsem mora pritrđiti četverozeveza v načelno priznanje, da ostane Turčija evropska in balkanska velesila. Potem se bodo razprave lahko vršile. Želimo mir, ali žrtve, ki jih zahtevajo od nas, ne smemo predati naših življenskih interesov.

GOLJUFIJE V INTENDANCI TURŠKE VOJSKE.

Carigrad, 23. novembra. Aretirani so trije častniki in pet uradnikov generalne intendance zaradi zlorab.

KNEZ ALBANIJE?

Carigrad, 23. novembra. Turška vlada namerava predlagati princa Abdul Medžida za kneza avtonomne Albanije. Princ in bivši ministar Albanec Ferid paša sta konferirala z velikim vezirjem Kiamilom.

PRED SKADROM.

Rjeka, 23. novembra. Črnogorska artiljerija je nekoliko prenehala z bombardiranjem Skadra. Pričakujejo vsak čas povelje, da se ustavijo vse sovražnosti. Črnogorci so zahtevali, da se mora Skader vdati, če se sklene premirje, da morajo turški vojaki izročiti orožje in da nato lahko odidejo v Carigrad.

SRBI ZASEDLI FLORINO.

Belgrad, 22. novembra. Srbske čete so zasedle Florino. Srbska konjenica je na sredi pota med Bitoljem in Florino zadela na turški oddelek sedmih do desetih bataljonov z desetimi topovi in kavalerijo. Turki so zbežali popustivši topove sovražniku, nakar je srbska konjenica zasedla Florino, navdušeno pozdravljena od domačega prebivalstva.

TUDI RESNA IN DIBAR V SRBSKIH ROKAH.

Belgrad, 22. novembra. Moravska divizija domobrancev pod poveljstvom generala Mandiča je zasedla Resno. — Moravska mobilna brigada pod poveljstvom generala Milanoviča pa je brez boja zasedla Dibar.

SRBI OB JADRANSKI OBALI.

Belgrad, 23. novembra. Divizijski poveljnik iz Lješa brzojavlja, da je zasedel mesto in da je izgubil vsega vkup 8 mrtvih in 11 je ranjenih. Izgube Turkov so velike. Ujel je 1000 Turkov in uplenil dva topa in 2500 pušk in eno zastavo. Oddelek divizije je včeraj zjutraj zasedel San Giovanni di Medina.

O BOJIH PRI BITOLJU.

Belgrad, 23. novembra. Uradno poročilo javlja: V bojih pri Bitolju so turški poveljniki pobegnili, ko so videli, da se čete umikajo. Tri dni pred odločilno bitko so pobegnili Riza paša, Kara paša in Said paša. Feti paša se je baje usmrtil, a drugi trdijo, da je preoblečen zbežal. Edini Džavid pašaje vodil svojo četo proti gori Periseri, v prehod čez njo je bil nemogoč.

Sofija, 23. novembra. Tukaj trdijo z gotovostjo, da bitoljska posadka ni kapitulirala, temveč, da se je umaknila.

PROTI DRAČU.

London, 23. novembra. »Times« poročajo, da so srbske čete iz Skoplja, Velesa, Perlepa in Dibre dospale pred Drač.

POVRATEK KRALJA PETRA V BELGRAD.

Belgrad, 23. novembra. Danes se vrne kralj Peter iz Skoplja v Belgrad; čaka ga triumfalen sprejem.

GRŠKO PRODIRANJE.

Atene, 23. novembra. Grška eskadra je dospela v četrtek popoldne v mitilensko luko. Admiral Kuntoriothis je zahteval, da se mesto takoj preda. Admiral je izkrcal 1500 mož, od katerih je ostalo 400 vojakov v mestu, ostali pa so zasledovali turško posadko, ki je zbežala iz mesta. Eskadra je odplula nato na otok Lemnos.

VELIKI PROTIŽIDOVSKI IZGREDI V SOLUNU.

Carigrad, 23. novembra. V sled velikih protižidovskih izgredov, ki jih je zagrešila grška vojaščina v Solunu, so intervenirali tuji konzuli pri provizorni grški oblasti. Veliki rabinec se je obrnil od vseh poslaništev v Carigradu in do porte z nujno prošnjo, da poskrbe za varnostne odredbe.

NEVARNA TRMA.

Berlin, 23. novembra. V tukajšnjih diplomatičnih krogih zatrjujejo, da govorice o mobilizaciji Avstro-Ogrske niso resnične. Avstro-Ogrska hoče ohraniti svetovni mir, prav tako odločno pa bo napram Srbiji v vseh vprašanjih, tudi glede na jadransko pristanišče, vstrajala na svojem stališču.

RUSKE VOJNE PRIPRAVE.

Dunaj, 23. novembra. »Zeit« vzdržuje svoje poročilo, da Rusija z vso naglico mobilizira Verodostojne vesti govore, da zbira vodstvo ruske armade čete iz vse države na zapadni meji. V poslednjih dneh so dospela na Rusko Poljsko znatne vojaške sile iz kazanske gubernije. Nemčija je odgovorila na te vojaške priprave z znatnim ojačenjem garnizij na vzhodni meji.

ZASTARŽENI DONAVSKI MOSTOVI.

Dunaj, 22. novembra. Dunajska policija je dana zastražiti pet dunajskih mostov čez Donavo. V sled tega so se razširile govorice, da je policija pri mostu severozapadne železnice aretirala štiri Srbe, ki so kanili pognati most v zrak. Govorice so seveda prazne in izmišljene le v svrhu, da delajo »štimumo« proti Srbom.

SRBSKI EMISARJI NA JUŽNEM OGRSKEM?

Dunaj, 22. novembra. »Mittags-Zeitung« registrira vznemirljive vesti iz srbskih krajev na južnem Ogrskem. V Pančovi so razširjene govorice, da je srbska vlada poslala srbske vstaške čete na južno Ogrsko. Več Srbov je poskusilo vtihotapiti bombe iz Srbije. Včeraj so v Pančovi aretirali osebo, ki je na sumu vohunstva; prepeljali so ga v Temešvar, kjer je vojaška oblast spoznala v njem stotnika srbskega generalnega štaba(?)

FRANCOSKI SOCIALISTI PROTI VOJNI.

Pariz, 23. novembra. Izredni kongres združenih socialistov je odobril dnevni red, ki se obrača zoper vojno in ki bo jutri predložen mednarodnemu socialističnemu kongresu v Bazileji. V imenu avstrijskih socialistov je zborovalce pozdravil poslanec sodr. Pernerstorfer.

IZ AVSTRIJSKE DELEGACIJE.

Budimpešta, 22. novembra. Na današnji seji je sekcijski načelnik baron Macchio odgovarjal na razne interpelacije, med drugim na interpelacijo Isopescul-Grecula

o nevarnosti kolere.

Poslaništvo v Carigradu je opozorilo dunajski vnanji urad na izbiut kolere v bosanski državi; vnanje ministrstvo je takoj o tem obvestilo avstrijsko in ogrsko vlado, ki sta poskrbeli za obsežne varnostne odredbe.

Po konstataciji poročevalcev o identiteti sklepov avstrijske in ogrske delegacije se sprejmo ti sklepi v tretjem čitanju. S tem je izčrpan dnevni red in je delegacijsko zasedanje zaključeno.

OGRSKA DELEGACIJA.

Budimpešta, 22. novembra. Na zaključni seji ogrske delegacije je delegat Pap hudo napadel srbske poslance v bosanskem saboru zavoljo njihove demonstracije. Delegat Chorin je od finančnega ministra zahteval, da zajeti trialistično propagando v Bosni in prav tako obsoja resolucijo srbskih poslancev. Sekcijski načelnik Taloczy graja omenjeno resolucijo. Nato je delegacija odobrila bosanski proračun in proračun finančnega ministrstva in na priporočilo koncertacijskega odseka je pritrđila predlogo, da se vsi sklepi predložijo cesarju na sankcijo.

KONFERENCA O SLUŽBENI PRAGMATIKI.

Dunaj, 23. novembra. Včeraj se je vršila pod predsedstvom barona Heinolda v notranjem ministrstvu konferenca o službeni pragmatiki z ozirom na odklonilno stališče gospodske zbornice. Konference sta se udeležila tudi finančni minister Zaleski, naučni minister Hussarek in člani odseka za službeno pragmatiko. D'Elvert je poročal o načrtu poslanca Urbana, da bi se dal absolvirati mali finančni načrt v znesku 20 milj, kron s povišanjem dohodarine, davka na dedščine, tantijem in dividende. Finančni minister Zaleski je izjavil, da je treba omenjenim davkom pridružiti še povišanje davka na žganje in da pred povoljno rešitvijo finančnega vprašanja ni misliti na ugodno rešitev službene pragmatike. Podobno izjavo je podal tudi notranji minister baron Heinold, ki se je v ostrih besedah obrnil zoper odločni nastop državnih uradnikov na Dunaju. Dejal je, da si vlada ne da diktirati ultimatu, da pa ukrene vse za preprečenje obupnih korakov državnega uradništva.

NENASITNOST MOLOHA. 300 MILJONOV ZA ŠTIRI NOVE DREDNOTE.

Praga, 23. novembra. »Narodni Listy« poročajo iz Budimpešte, da bo prihodnje delegacij-

ske zasedanje na Dunaju in da bo predložen delegaciji 300milijonski kredit za zgradbo štirih novih drednotov.

AVSTRIJSKI PRESTOLONASLEDNIK V BERLINU.

Berlin, 22. novembra. Prestolonaslednik Franc Ferdinand je dospel popoldne v Berlin; na kolidvoru ga je pričakoval cesar Viljem.

SCHEMUA V BERLINU.

Berlin, 22. novembra. Danes zjutraj je prišel semkaj še avstrijskega generalnega štaba Schemua in je imel dolgotrajno posvetovanje s pruskim šefom generalnega štaba. Popoldne se je vrnil na Dunaj.

PONAREJALCI DENARJA.

Erszebethsalva, 23. novembra. Policijsko poglavarstvo je odkrilo in aretiralo veliko družbo ponarejevalcev denarja, med drugim enega fotografa, enega zidarja in pet ženskih. Zaplenilo je fotografski aparat, klišeje bankovcev, različne kemikalije in večjo množino napol gotovih petdesetkronskih bankovcev. Aretirane osebe so krivdo priznale.

VOLITVE V ROMANIJL.

Bukarešt, 22. novembra. Pri volitvah iz prve kurije je bilo izvoljenih 33 konservativcev, 25 demokratičnih konservativcev, 19 liberalcev in 1 divjak. Nadalje sta potrebni dve ožji volitvi. Volitve so se izvršile mirno.

ATENTAT NA ŠPANSKEGA MINISTRskega PREDSEDNIKA CANALEJASA.

Madrid, 22. novembra. V poslanski zbornici je bila živahna razprava o atentatu na Canalejasa. Konstitucionalist Senante zahteva od vlade izrednih odredb zoper anarhiste in povzročitelje atentata, ki jih je treba poiskati med poslanci. Socialist Iglesias in republikanec Agarate obsojata atentat in izjavljata, da nista takih terorističnih dejanj nikoli odobravala. Ministrski predsednik Romanones konstatira, da je glede obsode dejanja neskaljeno soglasje zbornice, in obljublja odločen nastop vlade proti teroristom.

Madrid, 23. novembra. Kralj je dal pred-sankcijo vladni predlogi, po kateri dobi rodbina Canalejas 30.000 pezeta letne pokojnine.

ZA »UBOGE« PREDSEDNIKE.

New-York, 23. novembra. Uprava Carnegiejeve dobrotvorne ustanove je sklenila, da bo dajala bivšim predsednikom ameriške republike in njih vdovam, dokler se znova ne poroče, po 25.000 dolarjev letne pokojnine, dokler urzava ne skoti zanj.

Novice.

* **Carigradska knjižnica.** Glavno mesto turškega cesarstva ima zaklad, ki je postal dostopen tudi inozemcem že po uredbi parlamentarne vlade. To je knjižnica v Hagiji Sofiji, ki jo je v sredi 15. stoletja ustanovil sultan Mahmud in katere nima para na svetu. Obsega le 2000 zvezkov, zgolj rokopisov. Majhna dvorana v Hagiji Sofiji, dobro omrežena, skriva ta zaklad, kakaj dvorana ima ozka okna, ki so popolnoma zamrežena. Le malo ljudi je še doslej čitalo te stare rokopise, ker jih je težko razrešiti in že več stoletij leže zapraščeni, nakopičeni v dvorani kakor blago v skladišču. Dvorana je popolnoma varna zoper ogenj. Stene so prevlečene s plastjo bele gline, na to pa je položen najlepši perzijski mozaik. Strop je izdelan z emailirano opeko. Približno tucat najdragocenejših rokopisov je shranjenih v stari omari, ki ima obliko mošeje in je obložena z biserno matico ter stara nad 2000 let. Od rokopisov je večina stara nad 3000 let in vsak je vreden najmanj 30 do 40 tisoč mark. Potemtakem bi bila vsa knjižnica vredna 60 do 80 milijonov mark, kar je seveda izredno visoka vrednost, ker ima knjižnica le 2000 zvezkov. Več del je pisanih v jeziku Praturkov iz Turkistana in le še nekaj slavni modrijanov na Kitajskem zna čitati ta jezik. Nekateri zvezki se odlikujejo tudi po krasni opremi. Zvezek, v katerem je stara tartarska pesem, je pisan s krasnimi, zlatimi črkami. Pesem je zložil najslavnejši tartarski pesnik Husejn Biskara in se imenuje Divan ter je iz leta 911. Turški sultan je dobil pred več stoletij pesem v dar od perzijskega šaha. Pisana je v perzijskem jeziku. Rokopisov obseg je sedem kvadratnih metrov, 2 metra širok, 3 in pol metra visok in vsaka stran rokopisa ima pol metra širok rob. Robovi so okrašeni z geometričnimi risbami v obliki mozaikov, iz zlatih in pestrih listkov. Obsega 104 strani. Največji biser vse zbirke je pa silno velik zvezek, 5 metrov visok in 4 metre širok, ki hrani zdravniško modrost slavnega Arabca Avicenna.

Odgovorni urednik Fran Bartl

Izdala in zalaga založba »Zarje«

Tiska »Učiteljska Tiskarna« v Ljubljani.

Zemlja

je vlažna in hladna, tudi poleti. Kdor se veliko giblje na prostem, je lahko izpostavljen prehlajenju, skrninastim in protinovim bolečinam. Pozimi je v stanovanjih pogostoma prepil, niso dovolj, ali pa so preveč zakurjena in vlažna. Tudi tukaj vedno prežijo skrninaste, protinove bolečine, grlobol, zobobol, bolečine v prsih, pe-

hanje ob strani in nekatere druge bolečine.

Ce imamo v takih slučajih doma dober, preizkušen izdelek, ga takoj uporabimo, ko se pojavi prva bolečina, in zlo izgine. O dobrih domačih zdravilih dokazuje le resnica iz ust izkušnih ljudi več, nego vsako koristolovno hvalisanje. Taki izborni, preizkušeni izdelki so, kakor vemo iz lastne izkušnje, Fellerjev bolečine pomirjujoči, zdravilni, kreplilni fluid z zn. »Elsafluid« in Fellerjeve odvajalne rabarbarokroglice z zn. »Elsakroglice«. En dokaz: Dr. Neugebauer na Dunaju VIII., Laydonova ul.

42, piše: »Fellerjev fluid z zn. »Elsafluid« je bil od prijateljske strani priporočen 83 let staremu možu, ki je trpel na sklerozi arterij, da bi odpravil slabost mišic na nogah. Res mu je to vdrgovanje dobro služilo in izjavlja dotični gospod, da hodi sedaj bolje.« Gospod dr. R. Schmidt v Pitten, Nižje Avstrijsko, piše: »S Fellerjevima obema Elsaizdelkoma, zlasti z Vašim fluidom in Vašimi kroglicami sem dosegel krasne uspehe in sem ti sredstvi že mnogo-krat priporočal!«

Povedati vam hočem še tole, in sicer iz

izkušnje: Dober tek, zdrav želodec imamo in nobenega tščanja v želodcu, nobenih bolečin, odkar rabimo Fellerjeve odvajalne rabarbarokroglice z zn. »Elsakroglice«. Poiskujte še Vi; to zdravilo urejuje odvajanje pospešuje prebavljanje, ublažuje krče in izboljšuje kri. 6 škatlic franko 4 krone, Fellerjev Elsafluid pa se dobi na poizkušnjo tucat za 5 kron. Izdelovatelj obeh izdelkov samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsatrg št. 252 (Hrvatsko). — — — e.

B. Götzl, Ljubljana

Mestni trg št. 19. — Stari trg št. 8.

Brez konkurence!
Krasne novosti jesenskih oblek in površnikov domačega izdelka. Za naročila po meri največja izbira tu- in inozemskega blaga.
Solidna postrežba. Najnižje cene.

Ranjenja

halkrakoviti je treba skrbno varovati pred vsakršno onesnažbo, ker vlegne nesnaga povzročiti, da postanejo najmanjše rane prav hude in težko ozdravljive. V 40 letih se je izkazalo omehtujoče in izvelično mazilo, **Prasko domače mazilo** imenovano, kot zanesljivo obvezilo zdravlilo. Varuje rane, lajša vnetje in bolečine, deluje hladče in pospešuje zaraščanje in celjenje.

Po pošti se pošilja vsak dan.

cela pušica 70 h. Po pošti proti vpošiljavi 3 K 10 h se pošljejo 4 pušice, proti 7 K 10 pušic franco na vse pošljuje avstro-ogrsko monarhije.

Glavna zaloga
B. FRAGNER, c. in kr. dvorni dobavitelj.
Lekarna „PRI CRNEM ORLU“
Praga, Mala stran, Nerudova ulica št. 203.
V zalogi po avstro-ogrskih lekarnah.

Ceno posteljno perje!

Najboljši češki nakupni vir!

1 kg sivega, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2-40 K; prima polbelega 2-80K, belega 4 K; belega puha 5-10 K; vefinega snežnobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; puha sivoga 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinejši prani puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franco.

Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dolgi, 60 cm šir., polnjena z novim sivim, prav stano vitnim puhaštim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10K, 12 K, 14 K, 16 K zglavnice 3 K, 3-50 K, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 13 K, 14-70 K, 17-80 K, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4-50 K 5-20 K, 5-70 K, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir. 12-80 K, 14-80 K. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franco. Lahko se franco zamenja za neugajajoče se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franco.

S. Benisch, Dešenice št. 758, Češko.

Sladni čaj znamka Sladin

Kri! dosežejo, dobe tisti, ki uamesto kave, čaja, kakava, sladne kave, puro, somatoze, sanatogen, redilnih soli, mesnih izvlečkov, zabele za juho, moke za otroke i. t. d.
Moč! — pijo „SLADIN“, to je dr. pl. Trnkóczyja sladni čaj. Prihrani se pri mleku in sladkorju. Prekosi vse redilne pomočke. Prihrani 50 odstotkov pri denarju v gospodinjstvu. To resno vest izpričujejo poverjena zahvalna pisma. Zavitki po četrt kilograma stanejo 60 vinarjev, zahteva naj se tudi pri 50% prihranka! trgovcu. Sladni čaj se ne sme zamenjati z manj vredno sladno kavo. — Glavne zaloge: v Ljubljani lekarna Trnkóczy; na Dunaju v lekarnah Trnkóczy: VIII., Josefsstädterstrasse 25; III., Radeckypplatz 4; V., Schönbrunnerstrasse 109; v Gradcu: Sackstrasse 3.

MOJA ŽENA

in vsaka pametna in varčna gospodinja rabi namesto dragega kravjega sirovega, kuhanega ali namiznega masla boljše, zdraveje, redilneje in izdatneje in skoro polovico ceneje

margarino „Unikum“

Dobiva se povsod ali pa naroča naravnost.

Združene tvornice za margarino in sirovo maslo
Dunaj, XIV. Diefenbachgasse 59.

Splošna priljubljenost

preizkušenega : Franckovega : kavinega pridatka* pripisati je njegovi nedosežni izdatnosti v jedru, okusu in barvi.

* s kavnim mlinčkom.

Najnovije! Najnovije!

Maksim Gorkij

„Mati“.

Cena K 4.—.

To pohvalno delo slavnega ruskega pisatelja je izšlo te dni. Dobiva se po vseh knjigarnah, kakor tudi v založbi „Zarje“ v Ljubljani, ki je knjigo založila in izdala.

Slavnemu občinstvu naznanjava, da sva prevzela staroznano gostilno

„Pri Jurčku“

Rimska cesta št. 11.

Preobširno bi bilo naštevati vse jedi in pijače, ki so na razpolago; vsak naj se sam prepriča, da bo po zmerni ceni dobro postrežen. Vsako nedeljo se vrši plesna veselica. Začetek ob 4. Vstop prost.

K obilni udeležbi vabita najvljudneje

F. in J. Vodišek.

Celo noč odprto
Kavarna Leon
Stari trg št. 60.
Celo noč odprto

Posebna specialiteta likerija

Posebna specialiteta likerija

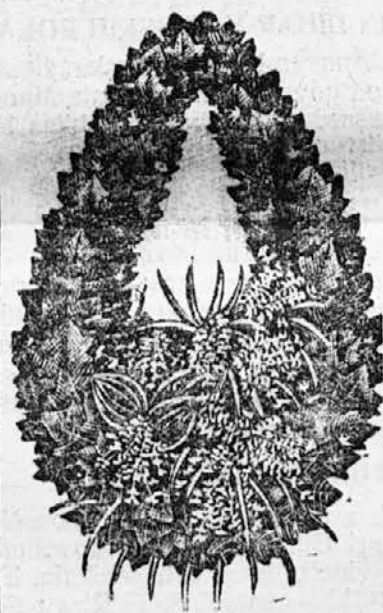
Konfekcijska trgovina MAČEK & KOMP., LJUBLJANA

založniki c. kr. priv. južne železnice

Franca Jožefa cesta št. 3

priporoča veliko izbiro jesenskih novosti za gospode in dečke.

Naročila po meri se izvrše točno in solidno, Strogo realna postrežba. Najnižje cene.

V zalogi je vedno do 500 kosov od 2 do 60 K komad, tako da si vsakdo lahko izbere.

Ob nedeljah se dobivajo vence v isti hiši v I. nadstr.

Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi vljudno priporočam največjo zalogo krasnih

nagrobnih vencev in trakov z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

Cene brez konkurence.

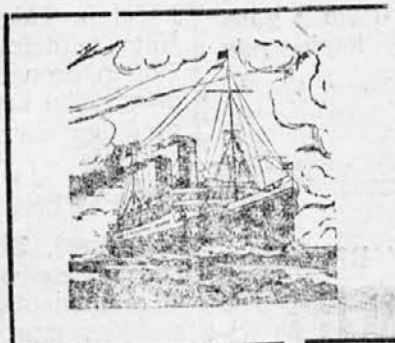
FR. IGLIČ Ljubljana, Mestni trg št. 11-12.

Potniki v severno in južno AMERIKO

se vozijo sedaj le po domači avstrijski progri

Avstro-Amerikana

Trst-Newyork, Buenos Aires-Rio de Janeiro

z najnovjšimi brzoparniki z dvema vrtinicama, električno razsvetljavo, brezčimnim brzojavom, na katerih je zaa vskega potnika preskrbljeno, da dobi dovolj domače hrane z vinom, svež kruh, posteljo, kopalj itd.

Odhod parnikov:

v sev. Ameriko vsako soboto, v južno Ameriko vsakih 14 dni.

Vsakovrstna pojasnila daje drage volje brezplačno pri glavni agenturi za Kranjsko, Stajersko in Koroško:

SIMON KMETETZ, Ljubljana,

Kolodvorska ulica št. 26.

C. kr. priv. splošna prometna banka

podružnica Ljubljana, preje I. C. MAYER.

Ker je avstro-ogrška banka opetovano povišala obrestno mero smo tudi mi v položaju povišati obrestno mero za denarne vloge

do nasprotne odredbe s 1. decembrom 1912 sledeče:

Za vloge na hranilno knjižico 4½% na leto
„ „ „ vložno „ 4¾% „ „
„ „ „ tekoči račun 5% „ „

V vsakem slučaju se prične obrestovanje z delavnikom po dnevu vloge in neha z delavnikom pred dnevom dvignjenja. Za vložne knjižice plača banka 2% rentni davek sama.

Ravnateljstvo.